

Historie van 'De Wielerbaan' in Budel (ca. 1933-ca. 1959) Maarheezeweg 9, 6021 CN Budel

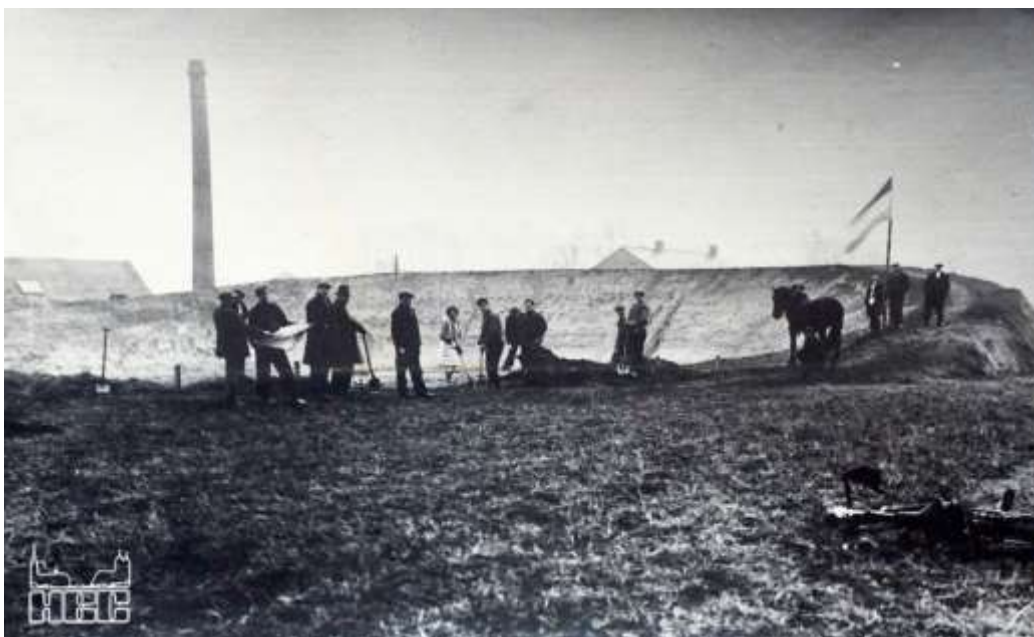
Sjefke Meusen, die een zagerij beheerde aan de Maarheezeweg in Budel, kreeg al snel de naam Sjefke 'de Zager'. Hij woonde met zijn gezin, familie en knechten in een huis tegenover de zagerij.

In 1929 stortte de economie volledig in en kwamen we in een crisistijd. Sjefke was ondernemend van aard en kreeg twee ideeën tegelijk. Hij wilde het woonhuis verbouwen tot café en achter zijn woonhuis een betonnen wielerbaan aanleggen. Het was de bedoeling om mensen die de wielerwedstrijden bezochten naar zijn café te lokken.

De wielersport nam rond 1930 een grote vlucht en de wielerverenigingen en wielerbanen schoten uit de grond. Het waren echter allemaal zand- en een enkele houtbaan. Allen in Roermond lag een betonnen baan. Sjefke ging daar vaak naar toe om te meten en passen. Na veel overleg en de nodige gesprekken, besloten op 27 november 1932 Sjefke Meusen, zijn broer Willem en Bertje Sprankenis tot de aanleg van een wielerbaan. Vele uren heeft Sjefke wakker gelegen hoe hij het een en ander aan de steel moest steken. Veel hulp kreeg hij van de Limburgse meesters Deeben, Smolenaars en vooral Hub Ras. Samen met enkele andere Budelse mensen, waaronder Jaon en Wim Linders en Lei van Mierlo begon Sjefke met het grondwerk. Met paard en malbord sleepte hij bijna een half jaar vele kubieke meters zand vanuit het midden omhoog, nog aangevuld met zand dat hij haalde met paard en kar nabij de huidige legerplaats. Zo ontstond langzaam maar zeker een modelbaan, een ovale kuip, waarop door een Eindhovense firma een betonnen rijbaan gestort ging worden. Sjefke was een ambitieuze hardwerkende man, die het construeren van een moeilijk karwei als een wielrenbaan, grotendeels alleen klaarde. Met passer, meetlat, troffel, schoffel, planken etc. ploeterde hij net zo lang en secuur tot het geheel een sierlijke gladde rijbaan werd naar het model, dat hij elders was gaan bekijken. De baan werd 160 meter lang, bij een bochtbreedte van 7.50 meter in het rijvlak en 6.50 meter aan de platte kanten. In de bochten bedroeg de hoogte 4.60 meter.

Boven langs de baan was ruimte gelaten voor toeschouwers e.d. De baan werd afgerasterd met hout. Langs de baan bouwde hij twee staantribunes en een overdekte zittribune, allemaal van eigen materiaal (hout). Er konden gemakkelijk 4000 mensen plaatsnemen, waarvan 1000 op de staan- en zittribunes. Rondom de piste kwamen reclameborden te hangen. Op het binnenterrein bevond zich ook een verhoging waarop de ronde bel

gemonteerd was en zich de jury bevond. Op het middenterrein stonden ook de banken voor de renners en verzorgers. Via een houten brug over de baan kon men het middenterrein bereiken. Rondom werd de wielervebaan afgemaakt, zodat men alleen via de kassa's de baan kon bereiken. De kleedgelegenheid van de renners bevond zich buiten de baan in een apart gebouwtje. Al met al een prachtige wielervebaan waar Sjefke en heel Budel trots op konden zijn. Het was de mooiste baan in de omgeving. Ondertussen was Sjefke ook klaar met de verbouwing van een gedeelte van zijn woonhuis tot café.

De opening van het café en de wielervedbaan.

Het café en de wielervedbaan waren zowat gelijktijdig klaar. Toch werden beide apart geopend. Het pand dat hij deels tot café had verbouwd werd het eerst geopend en werd café 'De Wielervedbaan' genoemd naar de nieuw aangelegde baan. Op 5 mei 1933 opende 'De Zager' zijn cafébedrijf. Met zijn onafscheidelijke 'Henbasser', een grote harmonica en met zijn zang wist Sjefke in zijn nieuwe café al spoedig de stemming er in te brengen. In het café heerste al direct een gemoedelijke en gezellige sfeer. Reeds twee weken daarna, op zondag 21 mei, zouden de poorten van de nieuwe wielervedbaan open gaan. Budel maakte er een echte feestdag van. Van alle huizen wapperde de driekleur, een bewijs dat de mensen van Budel trots waren op hun nieuwe wielervedbaan. Om half drie werden burgemeester Van Hout en de directeur van de zinkfabriek, meneer A. Dor, vergezeld door zijn echtgenote, opgehaald bij het gemeentehuis. Voorafgegaan door de fanfare E.M.M, ging het in een feestelijke stoet naar de wielervedbaan.

Om kwart voor drie werd door burgemeester Van Hout het traditionele lint doorgeknijpt en om drie uur precies gaf directeur André Dor het startschot voor de eerste wedstrijd. De wedstrijden op die openingsdag stonden onder leiding van de heer J. Darmstadt. Het programma van die dag was prachtig met een keur aan gerenommeerde renners.

Renners en bestuur van "De Grensrijders" op de wielervedbaan. v.l.n.r o.a. Sjaak Geerts, Toon Runen, de witte Brouns, G. Leplat, Piet Broek, Bertje Sprankenis, Harry Corstjens, Thieu Vonken, Willem Meusen en Leike Duisters.

Van heinde en verre kwamen de wielervedliefhebbers naar Budel om de openingswedstrijden bij te wonen, de toegangsprijzen bedroegen: 1^e rang : (overdekte tribune) f 1,25 2^e rang : f 0,75 3^e rang : f 0,50. Het was een ware feestdag voor ons grensplaatsje. De wielervedfans hadden de hele dag meegeleefd en hadden kunnen genieten van faire en felle wedstrijden van het begin tot het einde. Het mooie weer op deze openingsdag zal hier mede toe bijgedragen hebben. Natuurlijk werd er na de prijsuitreiking nog lang nagekaart in het café en werden de wedstrijden nog menig maal "met de mond verreden". Nu waren zowel het café en de

wielerbaan geopend. De wielersport floreerde in die jaren en ook voor de renners uit onze streek was de nieuwe baan een uitkomst.

In het voorjaar was onder impuls van de heer Darmstadt uit Roermond in Dorplein een wielervereniging opgericht die 'De Grensrijders' werd gedoopt. Bij de opening van de wielerbaan telde de bloeiende vereniging reeds meer dan 60 leden. De leden van de 'Grensrijders' kregen de gelegenheid om op de nieuwe baan te oefenen om zo "renners van naam en betekenis te worden". In de weken na de opening vonden er reeds verschillende nationale en internationale wedstrijden plaats op de 'Budelsche Wielerbaan'.

Het wielerseizoen liep ongeveer van medio mei tot begin oktober. Naast de nationale en internationale wedstrijden werd de baan ook gebruikt door de Budelse jeugd en voor onderlinge wedstrijden van de wielerclub 'De Grensrijders'. Een verlichting van zo'n 25 mastlampen maakte ook avondwedstrijden mogelijk. Het middenterrein was afgezet met een solide, uiteraard door Sjefke gemaakt, hekwerk van hout en ingezaaid, zodat het middenterrein er keurig gezellig uitzag. Bovendien was er voor, tijdens en na de wedstrijden mooie muziek te beluisteren, hetgeen het totale gebeuren alleen maar gezelliger maakte. In de eerste jaren dat de baan bestond, zo van 1933 tot 1938, werden er veel wedstrijden op gereden. Talloze internationaal bekende renners hebben kennis gemaakt met de snelle Budelse Wielerbaan.

De neergang en het einde van de wielierbaan.

De eerste vijf jaren waren dus een glorieus tijd voor de wielierbaan. Daarna brak, mede door de verslechterende economische omstandigheden, het verval aan. Het publiek was jaren verwend geweest maar nu liep de belangstelling terug. Er reden nog wel renners op de baan maar geld was er niet meer bij. Bovendien was er geen vereniging of club meer om de zaak mee te helpen organiseren. Zo kwam de hele last van de wedstrijden met inkomsten en uitgaven en niet te vergeten het onderhoud van de baan op Sjefke neer. Er zijn wel tijdelijk enkele Budelse geldschieters geweest, doch bij gebrek aan samenwerking en het volkomen verregenen van enkele belangrijke wedstrijden, wat een enorme verliespost betekende omdat de gecontracteerde renners moesten toch uitbetaald worden, trokken ook deze zich nogal snel terug. Zo kwam Sjefke er helemaal alleen voor te staan. In de jaren veertig werden er nog wel wedstrijden verreden, doch meestal alleen door plaatselijke wielrenners en amateurs. Bovendien had de baan veel geleden omdat er ook wedstrijden met auto en motors op werden gereden. Op het eind van de jaren veertig kwam er een einde aan de georganiseerde wedstrijden op de 'Budelse Wielierbaan'.

Een belangrijke factor zal zeker ook de gemakkelijheidsbelasting geweest zijn. Deze bedroeg overal 10%. Door het succes van de eerste jaren, zag de gemeente hier een bron van inkomsten in en verhoogde de genoemde belasting tot 20%. Wat ook meegespeeld zal hebben, is dat na de oorlog de

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

wielerclub de 'Grensstrijders' niet meer heropgericht is, zodat ook geen plaatselijke wedstrijden meer werden georganiseerd.

Wel werden er nog sporadisch wedstrijden georganiseerd, zelfs voor auto's, scooters (club uit Düsseldorf) en bromfietsen. In de winterdag bij vriesweer, werd de binnenbaan onder water gezet om er op te kunnen schaatsen, waarvan vooral door de jeugd gretig gebruik werd gemaakt.

Het middenterrein werd eveneens gebruikt voor het houden van schuttersfeesten, georganiseerd door de Verenigde Schuttersvrienden uit Budel. De bomen met rekken waarop geschoten werd, waren opgericht op de steile wand van de wielerbaan. Ook de handboogvereniging, Buitenlust, heeft, vooral voor de oorlog, menig concours op het middenterrein gehouden.

Ondertussen had Sjefke ook een speeltuin aangelegd. Het hoogste punt van de glijbaan had hij gebouwd op een van de twee steile bochten van de wielerbaan. In het midden van de jaren vijftig was de baan, mede door gebrek aan onderhoud

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

helemaal versleten. De beton lag er nog wel, maar hier en daar zaten er reeds gaten in. Door de jeugd werd er nog wel op gefietst en gespeeld. Menigeen zal zich nog wel herinneren hoe hij op zijn 'boksenboom' naar beneden is gegleden om onderaan gekomen te zijn te bemerken, dat men geen broek meer aan de kont had.

Op het eind van de jaren vijftig werd de wielerbaan afgebroken. Het beton werd door de mensen gebruikt als erfverharding en het verharderen van inritten. Het zand werd her en der verkocht voor bouwwerken. Zo kwam er een definitief einde aan de 'Budelse Wielerbaan', een prachtige baan waarop veel wedstrijden werden verreden en veel publiek uit Budel en omgeving heeft genoten van wielersport tot op het hoogste niveau.

De geheel gerestaureerde Café-Zaal 'De Wielerbaan' bestaat nog steeds.

Bronnen:

[Aa-kroniek 1993 02 P1-16 Cafe de Wielerbaan I door Harrie Jaspers](#)

[Aa-kroniek 1993 03 P 1-25 De Wielerbaan II door Harrie Jaspers](#)

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>